

23 Αυγούστου 2018

Μακαριστός Γέρων Συμεών του Έσσεξ: η διακονία και το πνευματικό του έργο

/ [Πεμπτουσία](#)

3. Εργασίες

Το 1992 ο πατήρ Σωφρόνιος είχε πει τα εξής:

«Συγχωρήσατέ με. Τολμώ να είπω ότι όταν αφίχθημεν εις αυτόν τον χώρο τον οποίον έδωκεν εις ημάς εν τη αγαθότητί του ο Κύριος, ήμην 63 ετών. Έπρεπε να

αρχίσωμεν κατασκευαστικάς εργασίας εκ του μηδενός. Όλοι μας έλεγαν: “ Εδώ ουδέν ημπορεί να γίνει” και όμως ιδού, το μοναστήριον έχει ήδη μεγαλώσει και ημπορώ να είπω ότι εγεννήθη ωσεί εν ανθρώπινον ον, μετά των ωδινών του τοκετού».

Σε μία επιστολή ημερομηνίας 20 Μαΐου 1959 γράφει προς την αδελφή του Μαρία:

«Επί του παρόντος είμαι πολύ απησχολημένος με την εγκατάστασίν μας εις τον νέον αυτόν τόπον. Όπως ήδη γνωρίζεις, η οικία είναι μεγάλη, με ευχάριστον εσωτερικόν χώρον. Ο κήπος είναι τεράστιος, περί τα 8,000 τ.μ. Προ της αφίξεώς μας, οι φίλοι μας είχαν ήδη κάμει αρκετά και αυτή η κατάστασις των πραγμάτων πολύ μας εβοήθησε από την αρχήν. Κατά πρώτον, ηδυνήθημεν να διαρρυθμίσωμεν μίαν εκκλησίαν εντός της οικίας την οποίαν ετελειώσαμεν (ουχί εντελώς, αλλά την κυρίαν εργασίαν) περί το τέλος της έκτης εβδομάδος της Σαρακοστής. Ήδη έχω λειτουργήσει εκεί την Αγίαν Εβδομάδα και το Πάσχα. Σκεπτόμεθα τώρα να την επεκτείνωμεν ολίγον, πράγμα το οποίον είναι δυνατόν και ούτω το παρεκκλήσιόν μας θα καταστεί πραγματικώς πολύ ωραίον».

Η λειτουργική ζωή παρέμενε στον ίδιο ρυθμό όπως στη Γαλλία.

Ενώ βρίσκονταν στη Γαλλία, οι μοναχοί ήδη εργάζονταν στον λαχανόκηπο και στο περιβόλι. Ελέγετο ότι ο πατήρ Συμεών ήταν ο πιο προικισμένος γι’ αυτές τις εργασίες, ως επίσης και για το κούρεμα του γρασιδιού. Στην Αγγλία υπήρχε πολλή δουλειά αυτού του είδους. Είχαν φυτέψει αμέσως μηλιές και πατάτες.

Σε ένα γράμμα προς την αδελφή του Μαρία το Πάσχα του 1966, ο πατήρ Σωφρόνιος σημειώνει:

«Δεν μπορούσα να σας γράψω αμέσως, λόγω του ότι τον τελευταίο μήνα προ του Πάσχα ήμην πράγματι φοβερώς απησχολημένος. Πολλάκις μου ήρχοντο εις την σκέψιν εικόνες από μάχες• τόσον τεταμένη ήτο κατά καιρούς η εργασία μου. Αλλά έως κάποιον βαθμόν ήδη τώρα μπορώ να είπω ότι η πνευματική μας πάλη έχει κερδηθεί. Εσύ είδες την παλαιάν μας εκκλησίαν. Εις πολλούς, ίσως εις όλους, εφάνετο εντελώς άχρηστος. Και γνωρίζω ότι “κατεδικάσθη” εις γκρέμισμα και εξαφάνισιν. Τώρα η εκκλησία αυτή έγινε μία από τας ωραιότερας (ούτω νομίζουν όσοι την είδον την νύκτα του Πάσχα). Οι κτίστες ετελείωσαν την εργασίαν τους μόλις τας πρώτας ημέρας του Μαρτίου και από τότε έως το Πάσχα, δηλαδή εις

σχετικώς σύντομον χρονικόν διάστημα, έπρεπε ημείς να βάψωμεν, να τοποθετήσωμεν την Αγίαν Τράπεζαν, το Εικονοστάσιον, να τακτοποιήσωμεν τον φωτισμόν, να ισοπεδώσωμεν το πάτωμα και πολλά άλλα. Έπρεπε να εξεύρωμεν πολλά πράγματα και να λύσωμεν πολλά προβλήματα καλλιτεχνικής φύσεως, και όλα ταύτα με πολύ περιορισμένας δυνατότητας εις υλικά μέσα. Η πρώτη λειτουργία ετελέσθη εκεί την ημέραν του Πάσχα. Ήτο ανάστασις και της εκκλησίας. Δια να είπω την αλήθειαν, και εις εμέ τον ίδιον ήρесе η εκκλησία την νύκτα εκείνην. Ήτο μετά τα μεσάνυκτα, δηλαδή προς τας πρωϊνάς ώρας. Ευρίσκοντο μεθ' ημών διακόσιοι περίπου άνθρωποι. Φαντάζεσθε τι σημαίνει τούτο δι' ημάς εδώ εις την ερημίαν μας! Εις την οικίαν μας έπειτα εστριμώχθησαν εκατόν άνθρωποι. Δυστυχώς ο καιρός δεν ευνοούσε την εορτήν. Παρά ταύτα, την νύκτα ακριβώς του Πάσχα τα πράγματα δεν ήσαν τόσον άσχημα, και κατά την ημέραν εφάνη, έστω και επ' ολίγον, ο ήλιος. Τα αυτοκίνητα εστάθμευσαν κατά μήκος του δρόμου από την οικίαν μας έως την εκκλησίαν και ακόμη παρακάτω, με κατεύθυνσιν προς το χωρίον».

Στην αρχή η ιδέα του πατρός Σωφρονίου ήταν να διάγουν μία ζωή ήρεμη και ησυχαστική, να κερδίζουν λίγα χρήματα αγιογραφώντας εικόνες. Ο πατήρ Συμεών είχε ακολουθήσει κάποια μαθήματα εικονογραφίας με τον διάσημο εικονογράφο Ουσπένσκι στο Παρίσι. Το 1966, ο ιδιοκτήτης του γειτονικού αγροκτήματος χάρισε στο Μοναστήρι ένα πρόχειρο κατάλυμα. Το 1967, το αποσυναρμολόγησαν και το ξανακατασκεύασαν. Εκεί ο πατήρ Συμεών έκαμε λίγη εικονογραφία, βεβαίως πολύ αραιά.

Το 1968 ο πατήρ Σωφρόνιος έγγραφε (προς την αδελφή του):

«Το καλοκαίρι το οποίον διήλθομεν αυτό το έτος ήτο άσχημον πανταχού και μας εδυσκόλευσεν αρκετά. Κατεσκευάζαμεν εν νέον κτήριον μόνοι μας, δια των ιδίων μας χειρών! Ο άσχημος καιρός καθόλου δεν μας εξυπηρετεί. Επιπλέον, δύο εκ των καλυτέρων “εργατών” μας θα επιστρέψουν εις Γαλλίαν δια να συνεχίσουν τας σπουδάς των. Η στέγη δεν ετοποθετήθη ακόμη. Ημπορείς να φαντασθής την κατάστασιν;»

Ο πατήρ Συμεών εργάστηκε στις διάφορες κατασκευές του μοναστηριού μέχρι που έγινε 50-55 χρονών. Τον Σεπτέμβριο του 1990 ο πατήρ Σωφρόνιος θυμάται:

«Παρηκολούθουν από την αρχήν τον πατέρα Συμεών (να εργάζεται). Πλείστας όσας φορές δεν ημπορούσα να τον βοηθήσω, καθ' ότι, μετά την σοβαράν εγχείρισιν που υπέστην, δεν ηδυνάμην να κάμω χειρωνακτικήν εργασίαν. Ο πατήρ Συμεών και ο πατήρ Προκόπιος ηργάζοντο δι' αρκετούς μήνας (κατά τας αρχάς της δεκαετίας του '60) με την κατασκευήν των αποχετευτικών αγωγών της

οικίας. Αυτό θα πρέπει να καταγραφεί εις τας δέλτους του μοναστηρίου μας ως τιμητικόν και ουχί ως μειωτικόν. Λοιπόν εσείς, οι οποίοι προσφάτως ήλθατε εδώ, αντιληφθείτε αυτήν την ιδέαν, την θεμελιώδη δια την ζωήν μας».

Μεταξύ άλλων διακονημάτων, ο πατήρ Συμεών εργαζόταν στον λαχανόκηπο, στο περιβόλι, στην κουζίνα. Επίσης, σε διάφορες οικιακές εργασίες, αλλά και στην οργάνωση της βιβλιοθήκης. Τα ψώνια εγίνοντο με χρήση μοτοποδηλάτων. Διάφοροι φίλοι του μοναστηρίου βοηθούσαν στην εξασφάλιση εργαλείων, εξεύρεση επίπλων και υλικών οικοδομής. Στην αρχή οι επισκέπτες ήταν σπάνιοι. Όταν κάποιος έρχονταν με το λεωφορείο στο χωριό, κάποιος από το Μοναστήρι (ο πατήρ Συμεών συχνά) πήγαινε να τους υποδεχθεί. Πολλές φορές λόγω των επισκέψεων άλλαζε το πρόγραμμα του μοναστηρίου. Οι εμπνευσμένες συζητήσεις και ομιλίες που εγίνοντο στο τραπέζι του πατρός Σωφρόνιου ξεπερνούσαν συχνά την καθορισμένη ώρα του φαγητού.

Η ζωή άλλαξε όταν ο αριθμός των προσκυνητών, κυρίως τις Κυριακές, αυξήθηκε. Αυτό που είχε συμβεί ήταν ότι το Μοναστήρι ανακαλύφθηκε από την ελληνοκυπριακή κοινότητα του Λονδίνου, οπότε το ποιμαντικό έργο άρχισε να επισκιάζει τις άλλες ασχολίες του μοναστηρίου. Το διάβασμα και το γράψιμο θυσιάστηκαν.

Αυτό σχολιάστηκε έτσι από τον πατέρα Συμεών:

«Ας κάνουμε ο,τι μπορούμε, έστω κι αν λίγα μπορούμε.»[5]

Ήταν μία από τις αγαπημένες εκφράσεις του πατρός Συμεών, την οποία χρησιμοποιούσε συχνά και προς τα πνευματικά του παιδιά για να αντιληφθούν τα όριά τους.

Οι ακολουθίες της Προσευχής του Ιησού μειώθηκαν στις δύο ώρες (εκτός της περιόδου της Σαρακοστής). Ο πατήρ Συμεών συμμετείχε και στη χορωδία στο ψαλτήρι. Ως εκ τούτου, μέρος του διακονήματός του ήταν να συναντά όλους τους επισκέπτες, Ορθόδοξους και μη. Τον Οκτώβριο του 1991 ο πατήρ Σωφρόνιος υπογραμμίζει:

«Θα σας είπω εν άλλον παράδειγμα προς μίμησιν. Μέχρι προσφάτως ο πατήρ Συμεών καθάριζε τα δωμάτια των φιλοξενουμένων. Διεξήγαγε αυτήν την εργασίαν ενώ ήτο και πνευματικός πατήρ δια πλείστους επισκέπτας. Ήσαν όλα ταύτα μέρος της εργασίας μας».

Ο πατήρ Συμεών ήταν πάντοτε εγκάρδιος, ευγενικός, καλοσυνάτος, επικοινωνούσε με ευκολία, πάντα είχε μία καλή κουβέντα για τον καθένα και διέθετε επίσης

μεγάλα αποθέματα χιούμορ. Έτσι σε κάποια συνομιλία που είχε με μερικούς Αγγλικανούς επισκέπτες από την τοπική ενορία, μετά από κάποιες επίμονες ερωτήσεις μίας κυρίας, όπως «Πάτε στα μαγαζιά, επισκέπτεστε τον γιατρό, πηγαίνετε στην τράπεζα;», ερωτήσεις ίσως εκνευριστικές για πολλούς, αυτός απάντησε με ένα χαμόγελο, δίνοντας τέλος στη συζήτηση. «Κυρία μου, πηγαίνουμε παντού, εκτός βέβαια στον κουρέα».

5. Στα γαλλικά ο π. Συμεών κάνει ένα λογοπαίγνιο: On peut ce qu' on peut et on peut peu.

Ο πατήρ Συμεών αξιώθηκε να δει το Μοναστήρι να μετατρέπεται και να αναπτύσσεται από μία μικρή κρυμμένη αδελφότητα, σε μία κοινότητα 40 μελών με εκατοντάδες επισκέπτες από όλα τα μέρη του κόσμου. Μιλούσε με στοργή και κάποια νοσταλγία για τους “παλιούς καλούς καιρούς”, αλλά ήταν πάντοτε έτοιμος να προσαρμοστεί στις νέες περιστάσεις και καταστάσεις.

Ήταν ευαίσθητος, ακόμα και ποιητής. Μπορούσε να συγκινηθεί για παράδειγμα από ένα ωραίο καλοκαιρινό βράδυ, αλλά ποτέ συναισθηματικός. Όλα αυτά τα χρόνια εργάστηκε σκληρά στα διάφορα εργοτάξια κατασκευών, επιβάλλοντας στον εαυτό του μία πειθαρχία ακριβείας και συνεχούς εργασίας, ακόμα και όταν ήταν εξαντλημένος από την κούραση. Η υγεία του δεν ήταν ποτέ σιδερένια. Για πολλά χρόνια υπέφερε από πονοκεφάλους και είχε ανάγκη αυξημένων ωρών ύπνου• παρά τούτα αγωνιζόταν στην αρετή της αγρυπνίας.

Ποτέ δεν αργούσε στις πρωινές ακολουθίες και έμενε όρθιος πιο πολλή ώρα από ο,τι θα του ήταν άνετο. Είχε διατηρήσει τα πνευματικά, φιλολογικά του ενδιαφέροντα και ήταν εκ φύσεως συστηματικός. Ήταν πάντοτε οργανωμένος και τακτικός. Όταν ασχολείτο με την οργάνωση της βιβλιοθήκης και την καταχώρηση των βιβλίων σε καταλόγους, έλεγε συχνά με ένα χαμόγελο πως μετά την δημιουργία των καταλόγων, του χρειαζόταν τουλάχιστον μία μέρα τον χρόνο για να τους ταξινομήσει και αυτούς. Κατέγραφε το πρόγραμμα της ημέρας κάνοντας μικρές σημειώσεις με τις αντίστοιχες ώρες της ημέρας. Ο πατήρ Σωφρόνιος τον πείραζε συχνά για το “καρτεσιανό του πνεύμα”, όταν για παράδειγμα τα λαχανικά που φύτευε ήταν σε απόλυτα ευθυγραμμισμένες σειρές και σε ίσες ακριβώς αποστάσεις. Δεν υπήρχε καμμία ακαταστασία στο κελί του η στο γραφείο του.

Από το 1964 μέχρι το 1966 ο πατήρ Συμεών φοίτησε στο Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου στο Παρίσι και μετά συνέχισε τις σπουδές του παραμένοντας στο Μοναστήρι, ταξιδεύοντας στο Παρίσι τον καιρό των εξετάσεων. Το θέμα της διατριβής του κατά την συμπλήρωση των σπουδών του αφορούσε στον Επίσκοπο Ιγνάτιο Μπριαντσανίνωφ. Οι σημειώσεις του στα Γαλλικά ήσαν τόσο λεπτομερείς

και σχολαστικές, που χρησιμοποιούνταν από τους αδελφούς μοναχούς και άλλους που φοίτησαν αργότερα στο Θεολογικό Ινστιτούτο, αντί να μελετήσουν τους πρωτότυπους ογκώδεις τόμους στα Ρωσικά.

Ο πατήρ Συμεών, ωθούμενος από ειλικρινή υπακοή προς τον πνευματικό του πατέρα, εργάστηκε με προθυμία και αφοσίωση σε όλα τα διακονήματα που του εδίδοντο, πράγμα που αποτυπώνεται από τον πατέρα Σωφρόνιο τον Οκτώβριο του 1991 ως ακολούθως:

«Έμπροσθεν ημών, ευρίσκεται ο πατήρ Συμεών. Αφίχθη εδώ εις νεαράν ηλικίαν και ηργάσθη ακαταπαύστως. Αφιέρωσε την ζωήν του όλην εις έντονον εργασίαν. Βλέπομεν και σήμερον την ζωήν που διάγει. Δεν κοιτάζει αφ' υψηλού προς τα νέφη, είναι μετριόφρων και ταπεινός. Σας δίδω αυτό το παράδειγμα του πατρός Συμεών, όστις έζησε μεθ' ημών εδώ από τας πρώτας ώρας».

Μεταφράσεις

Μία από τις κύριες διακονίες του πατρός Συμεών ήταν οι μεταφράσεις. Κατά πρώτον τα διάφορα βιβλία του πατρός Σωφρονίου και, κατά δεύτερον, δύο έργα του επισκόπου Ιγνατίου Μπριαντσανίνωφ: «Εισαγωγή στην ασκητική παράδοση της Ανατολικής Εκκλησίας» (1978) και «Προσεγγίσεις για την Προσευχή του Ιησού». Χάρηκε πολύ όταν αγιοκατατάχθηκε ο Άγιος Ιγνάτιος. Θαύμαζε την λιτότητα των συμβουλών του, τη μελέτη των οποίων σύστηνε τακτικά.

Οι μεταφράσεις του (από τα Ρωσικά που άρχισε να μαθαίνει όντας ακόμα στη Γαλλία και μιλώντας με τον πατέρα Σωφρόνιο) γίνονταν σε στενή συνεργασία με τον πατέρα Σωφρόνιο, που γνώριζε καλά τη Γαλλική γλώσσα. Η μόνη τους διαφωνία αφορούσε τον τίτλο του βιβλίου του πατρός Σωφρονίου που αποτελούσε την πνευματική του βιογραφία και εξομολόγηση.

Να πως διηγείται ο πατήρ Σωφρόνιος τη διαφορά που προέκυψε μεταξύ τους:

«Λοιπόν, όταν συνέγραψα το βιβλίο μου “Οψόμεθα τον Θεόν Καθώς Εστι”, η γνώμη μου δια τον τίτλον ήτο “Οι Εμπειρίες ενός Ορθοδόξου Μοναχού”. Όμως ο πατήρ Συμεών επέμενε να δώση ως τίτλον το “Οψόμεθα τον Θεόν Καθώς Εστι”. Είναι γνωστόν ότι ο πατήρ Συμεών πάντοτε προσεπάθει δια τούτο, δηλαδή να ίδη τον Θεόν ως ήτο πραγματικώς... Μακάριοι οι καθαροί τη καρδία ότι αυτοί τον Θεόν όψονται, όπως Αυτός είναι στην πραγματικότητα. Και όταν ο αγαπητός μου φίλος και συνασκητής έδωσε τον τίτλον αυτόν εις το βιβλίο μου, η πρώτη μου αντίδρασις ήτο να το αξιολογήσω: Ήτο θεολογικώς ορθόν η όχι; Ο πατήρ Συμεών δεν είναι εν ακαλλιέργητον πνεύμα και ασφαλώς είχε δώσει ένα τίτλον θεολογικώς ορθόν. Ο τίτλος αυτός καθ’ εαυτός, διατυπώνει εις λέξεις τον πόθον ημών να γνωρίσωμεν τον Θεόν ως είναι. Ουδέποτε έγγραψα ότι είδον τον Θεόν ως είναι, όπως μερικοί το έχουν παρερμηνεύσει, δίδοντες μίαν λανθασμένην έννοιαν εις τον τίτλον του βιβλίου μου. Το τι έχω γράψει είναι εκείνον που μου εδόθη, δηλαδή το τι έζησα εν τη μετανοία μου ενώπιόν του Θεού, εντός των ορίων που μου έδωσεν ο Θεός... «Οψόμεθα τον Θεόν καθώς εστι», ήτοι, συνειδητοποιούμεν ότι δεν έχωμεν φθάσει εκεί, αλλ’ όμως η επιθυμία πρέπει πάντοτε να ευρίσκεται εντός ημών».

Ο πατήρ Συμεών εργαζόταν χωρίς βία, γράφοντας στο χέρι και χρησιμοποιώντας παράλληλα, διάφορα βιβλία αναφοράς. Υπολόγιζε την πρόοδό του, μετρώντας κάθε μέρα πόσες σελίδες συμπληρώνονταν. Ζητούσε από άλλους γαλλόφωνους να διαβάζουν τα χειρόγρατά του. Λόγω των πολλών άλλων ασχολιών και διακονημάτων στο Μοναστήρι, αναγκαζόταν πολλές φορές να απουσιάζει για κάποιες περιόδους, κυρίως το φθινόπωρο, για να μπορεί να διεκπεραιώνει το μεταφραστικό του έργο. Συχνά έμενε στο εξωτερικό μέχρι την περίοδο της Σαρακοστής. Αρκετές φορές πήγαινε στο Φενουϊγέ (Fenouillet[6]) η σε Ελβετούς φίλους του η σε ένα εξοχικό σπιτάκι στην Ελβετία που ανήκε στην αδελφή του.

Γι’ αυτό ο πατήρ Σωφρόνιος τον Οκτώβριο του 1992 ζήτησε από την κοινότητα του μοναστηριού:

«Σας παρακαλώ να προσεύχεσθε δια τον (X) και τον πατέρα Συμεών, ο οποίος επήγε εκεί όπου πάει κάθε έτος, εις τα βουνά όπου εγεννήθη, όπου εργάζεται

επιπόνως δια να τελειώσει τας εργασίας του. Υποφέρει συνεχώς από τον καιρόν που τον πρωτοεγνώρισα με φοβερούς πονοκεφάλους κ.λπ. και εργάζεται άνευ διακοπής. Έχει κάνει πολλά και εύχομαι όπως συνεχίση να εργάζεται.»

Ενώ προχωρούσε σε ηλικία και ενώ τα διακονήματά του στο Μοναστήρι μειώνονταν, έλαβε ευλογία να διάγει μία ημι-ιδιόρρυθμη ζωή, δηλ. να μη συμμετέχει στην κοινοβιακή ζωή τα πρωινά από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή, για να μπορεί να αφιερωθεί στις συγγραφικές του εργασίες. Την άνοιξη του 1993 του παραχωρείται μία μικρή καλύβα στον κήπο, η ιζμπούσκα του, που εγκαινιάστηκε με ένα αγιασμό επί τόπου το Σάββατο της Πεντηκοστής στις 5 Ιουνίου 1993. Γράφει ο πατήρ Συμεών στο ημερολόγιο που κρατούσε:

«Ο πατήρ Σωφρόνιος παρών σε ένα τροχοκάθισμα και με δυνατή φωνή, ψάλλει το “Βασιλεύ Ουράνιε”. Πολύς κόσμος!».

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του ασχολείτο με τη μετάφραση και την έκδοση των ομιλιών του πατρός Σωφρονίου προς την κοινότητα. Παρά τη διστακτικότητα του πατρός Σωφρονίου να μιλά μπροστά σε ένα μαγνητόφωνο, ο Γέροντας επέτρεπε τη μαγνητοφώνηση, ούτως ώστε οι λόγοι του να κληροδοτηθούν στις μελλοντικές γενεές. Έλεγε: «Καταγράψατε αυτούς (τους λόγους) ως έχουν, μεταφράσατέ τους εις την γαλλικήν η απλώς δώσατέ τους εις τον πατέρα Συμεών και αυτός γνωρίζει τι χρειάζεται να πράξη. Δώσατέ τους εις αυτόν, αλλ’ ουχί μόνον εις αυτόν, καθ’ ότι δεν έχει πλέον τας δυνάμεις που πρότερον είχε. Εύχεσθε όπως ο Κύριος δώση εις αυτόν τουλάχιστον 20 έτη ακόμη.»

Και πράγματι, ο πατήρ Συμεών έζησε άλλα 19 χρόνια μετά από αυτή την προτροπή.

6. Ορεινό απομονωμένο χωριουδάκι στη νότιο Γαλλία.

[Διαβάστε εδώ το πρώτο μέρος](#)